

PHÒNG GD-ĐT THỌ XUÂN
TRƯỜNG THCS LÊ THÁNH TÔNG

ĐỀ KIỂM TRA ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC
HỌC SINH DỰ TUYỂN VÀO LỚP 6

Năm học 2022-2023

Môn: Tiếng Việt

Thời gian: 40 phút (không kể thời gian phát đề)

Câu 1: (3,0 điểm)

a) Cho các từ sau: *bằng phẳng, cao vút, xanh rì, xe cộ, mơ mộng, chen chúc, ruộng nương, hoa hồng, vui vẻ, cần mẫn.*

Xếp các từ trên thành ba nhóm: từ ghép có nghĩa tổng hợp, từ ghép có nghĩa phân loại, từ láy.

b) Em hãy đặt câu để phân biệt từ đồng âm “*chiều*”.

c) Xác định thành phần trạng ngữ, chủ ngữ, vị ngữ của các câu sau:

Dưới ánh nắng chiều, cánh đồng lúa xanh mướt dập dờn trong gió nhẹ, chúng đuổi nhau mãi, đuổi nhau mãi từ ven làng đến tít tắp chân đê.

Câu 2: (2,0 điểm)

Trong bài thơ “*Vàm cỏ Đông*”, nhà thơ Hoài Vũ viết:

“Đây non sông như dòng sữa mẹ

Nước về xanh ruộng lúa, vườn cây

Và ấm áp như lòng người mẹ

Chớ tình tương trang trải đêm ngày.”

Trong khổ thơ trên, tác giả đã sử dụng biện pháp nghệ thuật gì? Từ biện pháp nghệ thuật đó, em cảm nhận được điều gì về dòng sông quê hương?

Câu 3: (5,0 điểm)

Dưới mái trường tiểu học, em được sống trong vòng tay yêu thương của thầy cô và bạn bè. Hãy tả một người bạn luôn gắn bó, thân thiết với em trong những tháng năm qua.

---Hết---

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

Câu 1: (3,0 điểm)

a)

- Từ ghép có nghĩa tổng hợp : bằng phẳng, xe cộ, ruộng nương, cần mẫn
- Từ ghép có nghĩa phân loại : cao vút, xanh rì, mơ mộng, hoa hồng
- Từ láy : chen chúc, vui vẻ

b)

- Vào buổi tối, chiếc đèn pin **chiếu** sáng nửa ngôi nhà.
- Em trái **chiếu** lên cỏ để ngồi nghỉ ngơi dưới tán cây.

Từ “**chiếu**” trong câu đầu mang nghĩa là soi nguồn sáng vào, từ “**chiếu**” trong câu thứ hai chỉ đồ dẹt bằng cói, trái ra để nằm, ngồi.

c)

Dưới ánh nắng chiếu, cánh đồng lúa xanh mướt // dập dờn trong gió nhẹ, chúng // đuổi nhau mãi,

TN

CN1

VN1

CN2

đuổi nhau mãi từ ven làng đến tít tắp chân đê.

VN 2

Câu 2: (2,0 điểm)

Trong khổ thơ trên, tác giả đã sử dụng biện pháp so sánh. Dòng sông được ví như “dòng sữa mẹ” ở câu thơ đầu tiên.

Từ biện pháp nghệ thuật so sánh, em thấy nhờ có dòng sông mà bãi lúa, nương dâu tràn đầy sức sống. Cũng như tấm lòng người mẹ tràn đầy yêu thương, dòng sông lúc nào cũng “ấm áp” đầy nước, ngày đêm sẽ chia tình tình yêu thương (dòng nước mát lành) cho những cánh đồng. Tình yêu cao cả và vẻ đẹp ấm áp tình người đó càng làm cho ta thêm yêu quý và gắn bó với dòng sông quê hương.

Câu 3: (5,0 điểm)

Dưới mái trường tiểu học, em được sống trong vòng tay yêu thương của thầy cô và bạn bè. Hãy tả một người bạn luôn gắn bó, thân thiết với em trong những tháng năm qua.

Dàn ý :

Mở bài: Giới thiệu về tình bạn của bạn với người bạn đó, lý do bạn chọn tả bạn ấy.

Thân bài:

- Ngoại hình: Mô tả hình dáng, nét mặt, trang phục của bạn.
- Tính cách: Nêu những đặc điểm tính cách nổi bật, cách bạn ấy đối xử với bạn và người khác.
- Kỷ niệm: Kể về những kỷ niệm đáng nhớ giữa hai bạn, những hoạt động chung, hay những lúc giúp đỡ nhau.

Kết bài: Nêu cảm nghĩ của bạn về tình bạn và ước mong cho tình bạn đó sẽ mãi bền chặt.

Bài tham khảo 1:

Trong suốt những năm tháng ở dưới mái trường Tiểu học, em có rất nhiều những người bạn tốt. Nhưng trong suốt năm năm đến trường, trong số những người bạn ấy, em có một cậu bạn thân từ hồi lớp Một cho đến bây giờ. Đó là Nam.

Nam không chỉ là bạn thân ở trường mà còn là bạn ấu thơ, người bạn hàng xóm cạnh nhà của em. Nam có nước da hơi ngăm đen vì những ngày tháng tuổi thơ cùng em chơi thả diều và chơi đuổi bắt với đám trẻ hàng xóm. Cậu ấy có dáng người cao, đặc biệt là đôi chân dài nên Nam là người chạy nhanh nhất trong lớp. Nam sở hữu một đôi mắt sáng, lúc nào cũng linh động. Mẹ em nói người nào có đôi mắt như thế là thông minh lắm. Quả thật đúng là vậy. Trong các giờ học, cậu ấy luôn là người giơ tay hăng hái phát biểu nhất lớp. Dù mới chỉ là học sinh lớp Năm nhưng đôi khi Nam có những câu hỏi mà khiến thầy cô giáo phải bất ngờ. Các bài kiểm tra của Nam luôn đạt điểm cao và đứng đầu lớp. Không chỉ trong các giờ học, mà ngay cả các hoạt động của lớp, Nam cũng nhiệt tình tham gia.

Nam là một người năng nổ, hoạt bát và rất dễ mến. Lớp em ai cũng quý cậu ấy. Nam và em là bạn thân từ nhỏ nên mỗi sáng cậu ấy đều qua rủ em đi học, chiều cùng đi về nhà. Chúng em thân thiết với nhau như hình với bóng khiến nhiều bạn trong lớp phải thắc mắc mà hỏi rằng: “Thế hai đứa không tách nhau ra được à?” Những lúc ấy Nam đều cười xòa và đáp lại rằng: “Không thể đâu, bọn tớ chơi thân với nhau từ bé quen rồi.”

Hồi còn nhỏ, em rất hay bị ốm nên mẹ không bao giờ cho em ra ngoài chơi cùng đám trẻ hàng xóm cả. Mỗi ngày em đều nhìn chúng chơi đùa, cười nói vui vẻ mà vô cùng khát khao. Em cứ nghĩ rằng mình sẽ không bao giờ được chơi cùng chúng thì một ngày mùa thu nọ, Nam đã chạy đến

trước mặt em và rủ em đi chơi thả diều. Ban đầu em vẫn còn ngập ngừng vì mẹ không cho, nhưng ngay sau đó, Nam đã chạy vào xin phép mẹ em. Chẳng hiểu sao cậu ấy chỉ cần nói vài ba câu là mẹ em đã gật đầu đồng ý rồi. Chẳng thể chờ lâu hơn, em cùng Nam nhanh chân chạy tới triền đê, cả hai đứa cùng nhau chơi thả diều suốt ngày hôm đó. Từ ngày ấy, ngày nào Nam cũng qua rủ em đi chơi cùng, thế rồi hai đứa cứ thế mà thân nhau. Chúng em đã là bạn thân từ khi còn bé đến tận năm lớp Năm rồi, em mong rằng đến lúc lên cấp hai, bọn em vẫn sẽ học chung trường, chung lớp như bây giờ.

Em rất yêu quý Nam. Nam chính là người đã đem tới cho em rất nhiều niềm vui và kỷ niệm. Em mong rằng tình bạn của hai đứa sẽ bền lâu và gắn chặt mãi đến sau này.

Bài tham khảo 2:

Năm tháng cứ trôi, và không ai có thể níu kéo được thời gian, chính thời gian là thước đo tốt nhất của tình cảm bạn bè. Trong suốt thời gian học tập, có lẽ Gia Hân là người bạn thân nhất của em, bạn ấy đã học với em từ những năm tiểu học tới bây giờ.

Dáng người của Gia Hân xinh xinh tròn trịa, bạn ăn mặc rất gọn gàng lịch sự, nhưng luôn có phần nhí nhảnh đáng yêu. Nước da của Hân mịn màng, ửng hồng. Mái tóc bạn ấy dài đen mượt, óng ả, trước khi đi học luôn được mẹ bạn ấy cột gọn gàng trông rất xinh xắn. Khuôn mặt bầu bĩnh, đầy đặn của bạn, hễ ai nhìn đến cũng thấy có cảm tình. Cặp mắt sáng tròn xoe đen láy, nhìn vào đôi mắt bạn ấy thấy ngay sự thông minh, nhanh nhẹn, sáng dạ. Cái miệng nhỏ nhắn hình trái tim xinh xinh, mỗi khi bạn ấy cười trông bạn ấy thật xinh xắn, rất có duyên.

Ở Hân khi nào cũng toát lên vẻ hiền dịu, nhanh nhẹn, đáng yêu và dễ mến. Hân rất chăm chỉ trong học tập, luôn là một lớp trưởng học tập gương mẫu trong lớp em. Bạn ấy rất hòa đồng luôn chơi với các bạn ở trong lớp, lúc nào cũng giúp đỡ kèm cặp những bạn học yếu, chậm tiến bộ. Hiền dịu, ngoan ngoãn và học giỏi là các đức tính tốt mà em quý nhất ở Gia Hân. Bạn luôn thùy mị, nhẹ nhàng trước mọi người và luôn ngoan ngoãn, không bao giờ cãi lời người lớn. Tính tình Hân rất cởi mở khi nói chuyện với bạn bè, nhưng cũng rất nghiêm túc và thẳng thắn trong vấn đề học tập, bạn ấy không thích đùa giỡn với việc học. Bạn ấy rất nhanh nhẹn và luôn hoàn thành tốt trong mọi việc cô giao. Nhiều lúc từ những câu chuyện mà Gia Hân kể, đã làm cho em và các bạn cười một cách sảng khoái. Cả lớp, ai ai cũng đều quý mến nể phục Hân. Đối với các thầy cô trong trường cũng như người ngoài lớn tuổi hơn, bạn luôn lễ phép chào hỏi nên ai cũng mến Hân cả, và em cũng thế.

Sau nhiều năm tháng học chung với nhau, em đã học được rất nhiều những đức tính, tính cách tốt đẹp của Gia Hân. Em rất quý bạn ấy, em sẽ luôn cố gắng để giữ mãi tình bạn tốt đẹp này. Ôi, tình bạn này thật là đáng quý biết bao!